

Zuyd Hogeschool

B Accountancy

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In oktober 2019 is de bestaande hbo-bacheloropleiding Accountancy van Zuyd Hogeschool, een vierjarige voltijdopleiding in Sittard, bezocht door een visitatiepanel van NQA. Het panel beoordeelt de opleiding als **positief**.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding ontvangt voor standaard 1 het oordeel: **voldoet**.

De opleiding is in het collegejaar 2017-2018 gestart met een nieuw curriculum op basis van een herziening van het bestaande beroepsprofiel. De opleiding zet een helder beroepsbeeld neer en hanteert bijpassende leerresultaten.

De opleiding heeft deze afgeleid van het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel *HBO-Bachelor accountancyopleidingen* uit 2017. Hierin staan acht beroepsrollen centraal die vertaald zijn naar de functieprofielen van de financiële professional. De beoogde leerresultaten zijn op bachelorniveau uitgeschreven en sluiten aan bij de verwachtingen van het werkveld. Het panel heeft daarnaast geconstateerd dat de in het landelijk overleg afgesproken, voor het hbo geldende, CEA-eindtermen zijn afgedekt. De opleiding voldoet daarmee aan de eisen die vanuit de branche zijn gesteld.

De opleiding profileert zich met de kernwaarden toekomstbestendig, grensverleggend en in verbinding en daarbij met de krachtige verbinding met het lectoraat Future Proof Financial. Het panel complimenteert de opleiding met de sterke verbondenheid van het lectoraat met het onderwijs waarbij waarde wordt toegevoegd voor het werkveld en de lector actief bij de uitvoering van het onderwijs betrokken is.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding ontvangt voor standaard 2 het oordeel: **voldoet**.

Het panel complimenteert de opleiding met een goed onderbouwd en samenhangend curriculum waarin het eigen profiel van de opleiding helder naar voren komt. De opleiding is bezig met het vormgeven en invoeren van een nieuw curriculum waarbij de eerste twee leerjaren uitgevoerd worden, het derde leerjaar in 2019 gestart is en het vierde leerjaar ontwikkeld wordt. Centraal in het onderwijsconcept staan de communities waar de studenten werken aan beroepsvragen waarbij zij binnen het blok ondersteund worden door kennis- en vaardigheidsvakken.

Het panel is onder de indruk van de congruente wijze waarop de opleiding het curriculum heeft vormgegeven en de verschillende elementen met elkaar verbindt. Zij heeft geconstateerd dat er een logisch opgebouwd en goed studeerbaar curriculum is ontstaan waarbij de gekozen uitgangspunten ook voor studenten herkenbaar zijn. Daarnaast heeft het panel geconstateerd dat de opleiding de CEA-eindtermen expliciet vertaald heeft in het curriculum en dat deze in voldoende mate afgedekt zijn, zowel wat betreft inhoud als wat betreft het minimale aantal EC per vakgebied.

Het panel waardeert de wijze waarop het de opleiding is gelukt de betrokkenheid van het beroepenveld in de opleiding te verweven in onder meer de beroepsvragen.

Het docententeam is deskundig en beschikt over passende kwalificaties om het programma verder te ontwikkelen en uit te voeren.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding ontvangt voor standaard 3 het oordeel: **voldoet**.

Het panel is van mening dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing dat is gebaseerd op de wettelijke en hogeschoolbrede kaders en uitgewerkt in een eigen toetsplan. De opleiding volgt het vierogenprincipe bij zowel de totstandkoming als de beoordeling van de toetsing. Het is zichtbaar dat de opleiding oog heeft voor de kwaliteit van toetsen en beoordelingen. De toetsvormen en toetsinhoud passen bij het programma. Het geheel van toetsing dekt de leerdoelen van het programma goed af. De toetsinstrumenten zijn transparant. Voor studenten zijn het toetsbeleid en -proces inzichtelijk. Voor hen is duidelijk wat er van hen verwacht wordt.

Naar de mening van het panel is de examencommissie zich bewust van haar rol in de opleiding en voert haar taken goed uit. Het panel complimenteert de opleiding bovendien met de goede overlegstructuur die ervoor zorgt dat de bevindingen van de verschillende commissies zijn weerslag krijgen in de opleiding.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding ontvangt voor standaard 4 het oordeel: **voldoet**.

Volgens het panel toont de opleiding in voldoende mate aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd. Het afstudeerprogramma is adequaat ingericht en voldoet aan de CEA-eisen. Het panel heeft een selectie van vijftien eindwerken kunnen bestuderen en vond het niveau over de gehele linie voldoende en de onderwerpen passend. Ook de beoordeling is adequaat. Hoewel de beoordeling aan transparantie zou kunnen winnen, kan het panel zich vinden in de gegeven waarderingen.

De afgestudeerden blijken gewild in het werkveld en komen daar terecht in functies die qua niveau goed aansluiten bij de opleiding. Het werkveld toont zich tevreden over het functioneren van de afgestudeerden.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	6
Schets van de opleiding	8
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	11
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	15
Standaard 3 Toetsing	21
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	27
Eindoordeel over de opleiding	29
Aanbevelingen	30
Bijlagen	31
Bijlage 1 Bezoekprogramma	32
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	34

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Accountancy van Zuyd Hogeschool. Het visitatiepanel van NQA, dat de beoordeling heeft uitgevoerd, is samengesteld door NQA in opdracht van Zuyd Hogeschool en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd. Het visitatiepanel voldoet aan de eisen die gesteld worden door de Commissie Eindtermen Accountantsopleidingen (CEA).

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (september 2018) en de *NQA Handleiding opleidingsvisitaties 2019*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 9 oktober 2019. Het visitatiepanel bestond uit:

De heer drs. D. van der Bij RA RB (domeindeskundige, voorzitter)

Mevrouw drs. C.J.W.M. Doesburg RA (domeindeskundige)

De heer drs. J. de Beuze AA (domeindeskundige)

De heer drs. P.A.M. de Keijzer (domeindeskundige)

De heer L.A.P.A. Korteweg (studentlid)

Mevrouw drs. B.J. Steenbergen MBA, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

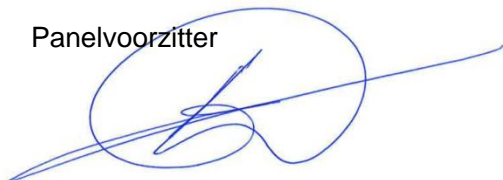
De opleiding maakt onderdeel uit van een visitatiecluster. Afstemming tussen de deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden met een instructie aan de panelleden met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting van alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van zoveel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Bij de aanvraag heeft de instelling een zelfevaluatierapport (ZER) aangeboden. Deze voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader, aan de eisen van het *NQA-handleiding 2019* en aan de eisen die gesteld worden vanuit de CEA. Het visitatiepanel heeft de ZER bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht, zie bijlage 1 en 2. Met alle (mondelijke en schriftelijke) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

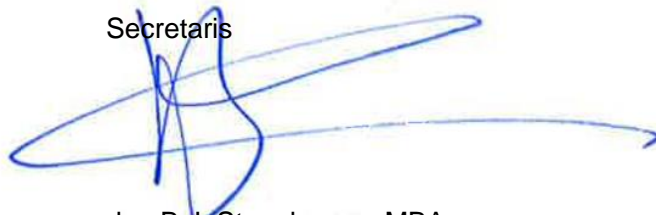
Utrecht, januari 2020

Panelvoorzitter

drs. D. van der Bij RA RB

Secretaris

drs. B.J. Steenbergen MBA

Schets van de opleiding

De opleiding maakte tot 1 september 2019 deel uit van de Faculteit Commercieel en Financieel Management. Na 1 september 2019 is de Hogeschool overgegaan naar een organisatiemodel met Academies en is de hbo-bacheloropleiding Accountancy van Zuyd Hogeschool ondergebracht bij de Academie voor Financieel Management. De Academie biedt naast deze opleiding de opleiding Finance & Control aan. Aan de gehele Academie studeerden bij de start van het studiejaar 2018-2019 516 studenten (waarvan 190 Accountancy-studenten). De instroom voor de opleiding Accountancy is ten opzichte van 2018 met 30% gestegen naar 69 studenten in 2019.

De beide opleidingen en het bij de Academie behorende lectoraat Future Proof Financial werken zeer nauw samen. Docenten verzorgen in beide opleidingen het onderwijs en een aantal van hen doen onderzoek binnen het lectoraat. Omgekeerd is de lector nauw betrokken bij het onderwijs en de curriculumontwikkeling. Er is één examencommissie, toetscommissie, afstudeercommissie, curriculumcommissie en opleidingscommissie voor beide opleidingen.

De eerste twee jaren van de beide opleidingen binnen de Academie bestaan uit een gemeenschappelijk opleidingsprogramma, ook in leerjaar 3 en 4 worden overeenkomende onderdelen verzorgd. De opleidingen werken vanuit één didactisch concept en ze zijn bezig met een curriculumherziening. Op het moment van de bezoekdag zijn de eerste twee jaar van de herziening geïmplementeerd en is het derde jaar net begonnen (2019/2020).

De opleiding heeft de aanbevelingen uit de vorige visitatie ter harte genomen. Het visitatiepanel uit 2014 moedigde de opleiding aan om al in de eerste jaren de beroepsomgeving bij de opleiding te betrekken. De opleiding is zichtbaar tegemoet gekomen aan deze aanbeveling; in het huidige didactische model dat de opleiding hanteert voor het nieuwe curriculum vormen authentieke beroepsvragen de basis van ieder blok. De beroepsvragen zijn in nauwe samenwerking met het werkveld ontwikkeld en de studenten maken vanaf de eerste module in het eerste leerjaar kennis met de beroepspraktijk en –omgeving (standaard 2). Daarnaast adviseerde het panel om meer aandacht aan internationalisering te besteden. Het panel heeft geconstateerd dat de opleiding dit in het nieuwe curriculum in voldoende mate doet (standaard 2).

Tabel administratieve gegevens

Naam opleiding in CROHO	B Accountancy
Type en soort	Hbo; Bachelor
Variant	Voltijd
Sector	Economie
Graad (conform lijst titulatuur NVAO-site? Afwijkingen moeten worden gevalideerd door het panel)	Bachelor of Science
Studielast	240 EC
Afstudeerspecialisatie(s)	Geen

Locatie(s)	Sittard
Onderwijstaal	Nederlands
ISAT code CROHO	34406
Financiering	Bekostigd
Visitatiegroep	Hbo Accountancy groep 3
Inleverdatum	1 mei 2020
Bijzonder kenmerk	Niet van toepassing
Joint programme, met opgave van de betrokken partnerinstellingen en type graadverlening (joint/double/multiple degree)	Niet van toepassing

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld, het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel: **voldoet**.

De opleiding is in het collegejaar 2017-2018 gestart met een nieuw curriculum op basis van een herziening van het bestaande beroepsprofiel. De opleiding zet een helder beroepsbeeld neer en hanteert bijpassende leerresultaten.

De opleiding heeft deze afgeleid van het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel *HBO-Bachelor accountancyopleidingen* uit 2017. De beoogde leerresultaten zijn op bachelorniveau uitgeschreven en sluiten aan bij de verwachtingen van het werkveld. Het panel heeft daarnaast geconstateerd dat de in het landelijk overleg afgesproken actuele CEA-eindtermen zijn afgedekt. De opleiding voldoet daarmee aan de eisen die vanuit de branche zijn gesteld.

De opleiding profileert zich met de kernwaarden toekomstbestendig, grensverleggend en in verbinding en daarbij met de krachtige verbinding met het lectoraat Future Proof Financial. Het panel complimenteert de opleiding met de sterke verbondenheid van het lectoraat met het onderwijs waarbij waarde wordt toegevoegd voor het werkveld en de lector actief bij de uitvoering van het onderwijs betrokken is.

Onderbouwing

Beroepsprofiel

In 2014 formuleren de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) en de Vereniging van Registercontrollers (VRC) een visie op het beroep van de financieel professional. Deze visies heeft de opleiding als één van de uitgangspunten genomen voor de ontwikkeling van een nieuw curriculum. Zij heeft ter voorbereiding van het nieuwe curriculum allereerst nagedacht over een eigen visie op het beroep en dit daarna vertaald naar uitgangspunten voor het nieuwe curriculum. Hiertoe heeft zij in samenwerking met het beroepenveld, het docententeam en de lector een aantal uitgangspunten geformuleerd die zijn samengevat in het visiedocument 'Samen Grenzen Verleggen' (2016). Hierin is ook de (academiebrede) toekomstvisie op de financiële professional geformuleerd. De opleiding formuleert drie kernwaarden die de 'Future Proof Financial' richting geven, namelijk: in verbinding, grensverleggend en toekomstbestendig:

In verbinding	De financiële professional legt verbinding tussen zijn talent, passie en deskundigheid, het beroep en wat de maatschappij van hem vraagt. Hij is omgevingsbewust en heeft een goed inlevingsvermogen. Samen met professionals uit meerdere disciplines onderzoekt hij beroepsvragen en komt hij tot een onderbouwd antwoord. Hij is een teamspeler en beschikt over goede communicatieve vaardigheden. Hij stelt zich proactief op en handelt integer.

Grensverleggend	De financiële professional onderzoekt en verlegt zijn grenzen. Hij beschikt over een stevige kennisbasis die hij toepast op de specifieke situatie waar hij mee te maken heeft. Hij signaleert relevante ontwikkelingen en dilemma's en is kritisch en onderzoekend. Deze eigenschappen zijn van waarde voor hemzelf en zijn omgeving. Hij heeft zelfkennis en weet waar zijn kwaliteiten en ontwikkelpunten liggen.
Toekomstbestendig	De financiële professional faciliteert waardecreatie op economisch en sociaal gebied en heeft aandacht voor het perspectief op lange termijn. Door organisaties te ondersteunen bij het creëren en beheren van waarde en hier slimme technologie voor in te zetten, werkt hij doelgericht en betekenisvol aan de toekomst.

De Academie onderscheidt voor de beide opleidingen een vijftal beroepsrollen: Datamanager, Analist, Reporter, Advisor en Auditor. Zij stelt dat door het werken met beroepsrollen (in plaats van functieprofielen) er meer nadruk komt te liggen op de professionele beroepshouding en kernkwaliteiten van de studenten en meer wendbaarheid gecreëerd wordt waardoor de alumni beter zijn voorbereid op het werken in een veranderende samenleving.

De opleiding is van mening dat deze kernwaarden niet alleen iets zeggen over de financiële professional, die is opgeleid door Zuyd Hogeschool, maar ook over de leeromgeving. Zij heeft de kernwaarden daarom daarnaast ook uitgewerkt in haar visie op leren (zie standaard 2).

Het panel is van mening dat de opleiding een volledig en passend beeld van het beroep, waar de opleiding toe opleidt, heeft geformuleerd en deze op een goede manier heeft vertaald in uitgangspunten voor de opleiding.

Leerresultaten

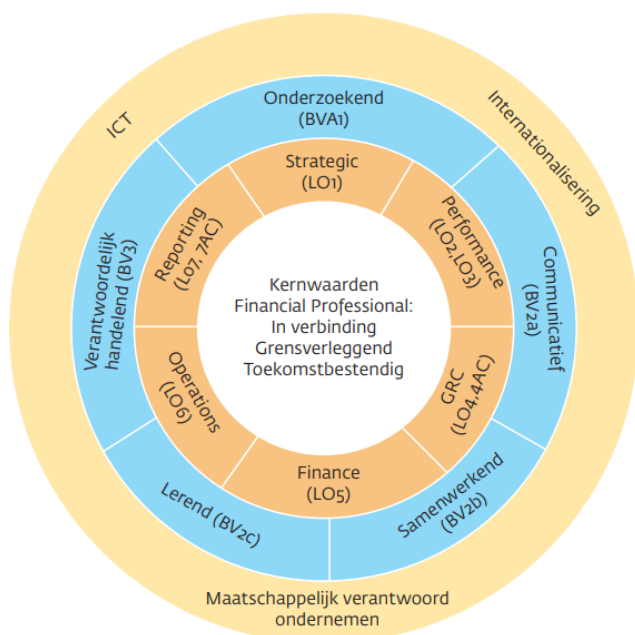
De opleiding heeft vervolgens haar eigen nieuwe visiedocument, het landelijk *Beroeps- en opleidingsprofiel HBO-bachelor-accountancyopleidingen (2017)*, de *Eindtermen Accountantsopleidingen 2016* van de Commissie Eindtermen Accountantsopleidingen (CEA) en de maatschappelijke ontwikkelingen als uitgangspunt genomen voor de ontwikkeling van het nieuwe curriculum. Ook heeft zij het oude curriculum daar waar nodig aangepast aan de eisen, beschreven in het opleidingsprofiel uit 2017 en aan de actuele CEA-eindtermen. Binnen het landelijk beroepsprofiel is het hbo-bachelorniveau gedefinieerd aan de hand van de Dublin-descriptoren. Daarmee is het eindniveau van zowel het bestaande als het nieuwe curriculum geborgd.

De student van Zuyd Hogeschool ontwikkelt zich volgens de drie eerder genoemde kernwaarden, vanuit de drie beroepsvormende aspecten (HEO) en de door de opleiding, in samenwerking met de opleiding Finance&Control, geformuleerde learning outcomes voor Accountancy. In aanvulling op de 7 learning outcomes, die voor beide opleidingen gelden, zijn er voor de opleiding Accountancy twee extra learning outcomes geformuleerd. Deze zijn gekoppeld aan de eisen vanuit de CEA. Het gaat om de learning outcome LO4AC (uitvoeren van externe wettelijke en overige assurance-werkzaamheden op financiële overzichten en overige informatie volgens de geldende accountantswet- en regelgeving) en om learning outcome LO7AC (het verzorgen van de rapportages omtrent de conclusies en bevindingen van de uitgevoerde assurance-werkzaamheden).

De beroepsvormende aspecten en de learning outcomes vormen samen de leerresultaten en de basis van het curriculum:

Leerresultaten		
Kerngebieden	LO	Beroepsvormende aspecten
1. Strategic Management	LO1	Onderzoekend vermogen
2. Performance Management	LO2	
3. Governance, Risk & Compliance	LO3	Professioneel gedrag • Communicatief vermogen • Samenwerken • Lerend vermogen
	LO4	
4. Finance	LO4 AC	
5. Operations	LO5	
6. Reporting	LO6	Verantwoord handelen
	LO7	
	LO7Ac	

De samenhang tussen de kernwaarden, de zes kerngebieden, inclusief de 9 learning outcomes, de beroepsvormende aspecten en de uitdagingen zijn als volgt samengevat:

Het panel waardeert de gedegen wijze waarop de ontwikkelingen binnen het beroepenveld vertaald zijn naar de opleidingen. Wel nodigt ze de opleiding uit de verschillende profielen tussen de Accountant Administratie Consulent (AA) en de Registeraccountant (RA) wat explicieter uit te werken en, binnen het deels gelijks programma met de opleiding Finance & Control, voldoende aandacht te hebben voor de verschillen tussen de werkvelden van Finance & Control en Accountancy. Op deze manier kunnen studenten zich een beter beeld vormen van de verschillende opleidings- en beroepsmogelijkheden na het behalen van de bachelor Accountancy.

Profilering

De profilering van de opleiding bestaat uit de geformuleerde kernwaarden die leidend zijn voor de inrichting van het onderwijs. De profilering van de opleiding komt daarnaast tot uitdrukking in de inrichting van het onderwijs waar de beide opleidingen en het lectoraat Future Proof Financial binnen de Academie intensief samenwerken en zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor de inrichting en uitvoering van het onderwijs. De nauwe samenwerking met het lectoraat vult ook de inhoudelijke profilering nader in. Zo heeft het panel geconstateerd dat op het terrein van data-analytics het lectoraat de inhoud van een aantal vakken verzorgt, docenten ondersteunt en daarnaast (excellente) studenten de mogelijkheid biedt in samenwerking met de beroepsomgeving extra (onderzoek)opdrachten uit te voeren. De lector heeft een goede aansluiting met de studenten door de actieve rol in de uitvoering van het onderwijs. Het lectoraat is daarmee de motor in het vernieuwde curriculum op het gebied van technologie en digitalisering in samenhang met kennisintensieve bedrijfsprocessen. Dit heeft ertoe geleid dat in de opleiding het gebruik van nieuwe technologieën, zoals datamining en data-analyse volgens het panel zeer degelijk verweven zijn.

Daarnaast zijn verantwoord handelen en maatschappelijke betrokkenheid belangrijke onderdelen in het curriculum.

Het panel complimenteert de opleiding met de wijze waarop het lectoraat verweven is met de activiteiten van de opleiding. De lector is betrokken bij de onderwijsontwikkeling en de onderwijsuitvoering. Daarnaast worden de studenten over de volle breedte betrokken in de onderzoeksopdrachten van het lectoraat (het FinTechLab) en leveren ze de uitkomsten van dergelijk onderzoek en onderwijsmateriaal voor het curriculum. Het panel heeft derhalve geconstateerd dat er een levendige samenwerking is tussen lectoraat en onderwijs en dat de lector een actieve inbreng heeft in de opleiding (zie ook standaard 2)

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel: **voldoet**.

Het panel complimenteert de opleiding met een goed onderbouwd en samenhangend curriculum waarin het eigen profiel van de opleiding helder naar voren komt. De opleiding is bezig met het vormgeven en invoeren van een nieuw curriculum waarbij de eerste twee leerjaren uitgevoerd worden, het derde leerjaar in 2019 gestart is en het vierde leerjaar ontwikkeld wordt. Centraal in het onderwijsconcept staan de communities waar de studenten werken aan beroepsvragen waarbij zij binnen het blok ondersteund worden door kennis- en vaardigheidsvakken.

Het panel is onder de indruk van de congruente wijze waarop de opleiding het curriculum heeft vormgegeven en de verschillende elementen met elkaar verbindt. Zij heeft geconstateerd dat er een logisch opgebouwd en goed studeerbaar curriculum is ontstaan waarbij de gekozen uitgangspunten ook voor studenten herkenbaar zijn. Daarnaast heeft het panel geconstateerd dat de opleiding de CEA-eindtermen expliciet vertaald heeft in het curriculum en dat deze in voldoende mate afgedekt zijn, zowel wat betreft inhoud als wat betreft het minimale aantal EC per vakgebied.

Het panel waardeert de wijze waarop het de opleiding is gelukt de betrokkenheid van het beroepenveld in de opleiding te verweven in onder meer de beroepsvragen.

Het docententeam is deskundig en beschikt over passende kwalificaties om het programma verder te ontwikkelen en uit te voeren.

Onderbouwing

Opzet en uitgangspunten van het programma

De drie geformuleerde kernwaarden (in verbinding, grensverleggend en toekomstbestendig) voor het beroep van de financiële professional zijn ook leidend voor de inrichting van het onderwijs. Daarnaast heeft de opleiding zich bij de ontwikkeling van het nieuwe curriculum ten doel gesteld de studeerbaarheid te verbeteren.

Ook sluit de opleiding aan op de uitgangspunten die Zuyd Hogeschool in haar onderwijsvisie heeft geformuleerd:

1. De studenten leren in een praktijkgerichte leeromgeving.
Hierdoor worden de studenten goed voorbereid op het werken in de beroepspraktijk en motiveert de leeromgeving de studenten om te leren voor een beroep.
2. Er is verbinding van het onderzoek met het onderwijs.
Afgestudeerden beschikken over een onderzoekend vermogen.
Kennis uit het onderzoek is vertaald in de curricula.

3. De studenten leren in communities.

Studenten voelen zich verbonden met de leergemeenschap van hun opleiding. De leergemeenschap introduceert de studenten in de professionele cultuur van de beroepspraktijk.

Concreet zijn deze uitgangspunten vertaald in een nieuw didactisch model dat drie leerlijnen onderscheidt: een community-leerlijn, een kennisleerlijn en een leerlijn beroepsvormende aspecten (overige BVA).

In de community-leerlijn staat de authentieke beroepsvraag centraal en werken studenten samen in een learning-community. Deze community bestaat uit een klas met 45 studenten, die onder begeleiding van twee docenten en een BVA-docent in subgroepen werken aan authentieke beroepsvragen. In de learning-community worden verschillende disciplines geïntegreerd en wordt een hoge mate van praktijkgerichtheid gerealiseerd. In deze communities wordt de professionele cultuur van de beroepspraktijk zichtbaar en de studenten werken samen met docenten en de beroepspraktijk aan de beroepsopdracht. De authentieke beroepsvragen worden in nauwe samenhang met het beroepenveld geformuleerd. In de kennisleerlijn krijgt de student theorie aangeboden die ondersteunend is voor de beroepsvraag. In de leerlijn Beroepsvormende Aspecten (BVA overige) komen onderdelen aan de orde die niet direct gekoppeld kunnen worden aan de authentieke beroepsvraag in de community en die in de kennisleerlijn minder op hun plaats zijn, zoals Engels en Excel. Het onderwijs in deze leerlijnen wordt in onderlinge samenhang aangeboden. Blok 3 (propedeuse) bijvoorbeeld start met een gastlezing van een vertegenwoordiger van een grote regionale modezaak. Vervolgens maken de studenten twee beroepsproducten voor een modezaak (die ze zelf zoeken). Ze bouwen een dashboard waar ze ook de KPI's voor formuleren en ze beschrijven het in- en verkoopproces. De kennisleerlijn in dit blok bestaat uit drie vakken: bedrijfsadministratie, management accounting en administratieve organisatie en zijn daarmee gekoppeld aan de uitwerking van het beroepsproduct. In de BVA-leerlijn komt de student in dit blok voor het eerst expliciet in aanraking met het verrichten van onderzoek. Zij moeten binnen dit vak voor het eerst een eigen onderzoekopzet ontwerpen. De onderdelen van de kennis- en BVA-leerlijn worden beloond met aparte ECT's en apart, los van de community, beoordeeld.

Het panel is van mening dat de drie leerlijnen goed doordacht zijn, op een degelijke manier met elkaar samenhangen en passend zijn voor een hbo-bacheloropleiding. De keuze voor communities, waar studenten direct worden uitgedaagd te werken aan beroepsproducten, past in de huidige situatie van een gemakkelijke ontsluiting van digitale bronnen met het accent op vaardigheden als communiceren en samenwerken waarvan de beroepspraktijk aangeeft ze steeds belangrijker te vinden. Het panel herkent in de opzet met de leerlijnen met name het eerste en derde uitgangspunt in de onderwijsvisie van Zuyd Hogeschool (het tweede uitgangspunt komt tot uitdrukking in met name de samenwerking met het lectoraat, zie hieronder). Ook de drie kernwaarden van de opleiding zijn voor het panel zeer herkenbaar. Het geeft de opleiding een compliment met deze gestructureerde en logische opzet van de opleiding.

De leerresultaten zijn gedefinieerd op drie niveaus; leerjaar 1 niveau 1, leerjaar 2 niveau 2 en de leerjaren 3 en 4 het eindniveau. Alle vier de leerjaren worden ingedeeld in vier blokken van 15 credits.

De opleiding heeft in de ontwikkeling van het nieuwe curriculum ook het oude curriculum (derde en vierde leerjaar) op onderdelen verbeterd, hetgeen gezien is en gewaardeerd wordt door het panel. De indeling in de bestaande leerjaren 3 en 4 zijn conform de leerresultaten. Het panel constateert dat met name de theorieblokken, de voorbereiding op de Landelijke Overall Toets (OAT) en stage, en afstuderen goed in elkaar zitten.

Hoewel het vierde jaar in 2019-2020 nog niet volgens het nieuwe concept wordt uitgevoerd, heeft het panel er het volste vertrouwen in dat de opleiding dit op een zorgvuldige en congruente wijze zal ontwikkelen en implementeren.

Inhoud programma

De curricula voor de opleidingen Accountancy en Finance & Control zijn de eerste twee leerjaren hetzelfde vormgegeven en hebben ook in het derde jaar een overlap. Studenten kiezen na twee jaar definitief voor een van beide opleidingen. Op dit moment werkt de opleiding in de eerste twee jaar met een nieuw curriculum, is het derde leerjaar, volgens het nieuwe curriculum, net gestart in september 2019 en is zij bezig met het ontwikkelen van het curriculum van het vierde leerjaar.

Het nieuwe curriculum is inhoudelijk als volgt vormgegeven:

	Blok	Blok	Blok	Blok
Leerjaar 1	<i>Kenmerken niveau 1: startende onderneming (startup)</i>			
	Blok 1 Businessplan I	Blok 2 Businessplan II	Blok 3 Interne beheersing	Blok 4 Externe Verantwoording
Leerjaar 2	<i>Kenmerken niveau 2: groeiende onderneming, complexere omgeving, risicomangement, processen inrichten (stabiliseren)</i>			
	Blok 5 managementinformatie	Blok 6 Bedrijfsinrichting	Blok 7 Investeren en Financieren	Blok 8 Onderzoek en Capita Selecta
	<i>Kenmerken niveau 3: grote organisatie (complexer), veel meer wet- en regelgeving (blijven innoveren)</i>			
Leerjaar 3	Blok 9 Rapportage en verantwoording	Blok 10 Stage en CB/EXV	Blok 11 Stage en CB/AO	Blok 12 Sturen en verantwoorden
Leerjaar 4	Blok 13 Fiscaal juridisch advies	Blok 14 OAT	Blok 15 Stage (vanaf week 8 Q2)	Blok 16 Minor

Zoals eerder aangegeven, zijn de eerste twee leerjaren van de opleidingen Accountancy en Finance & Control identiek. Ook in de laatste twee leerjaren is er sprake van overlappende onderwijsonderdelen of van een grote mate van afstemming. Dit geldt bijvoorbeeld voor blok 9 en blok 12, die ook terugkomen in de opleiding Finance & Control. De eigenheid van de opleiding Accountancy ten opzichte van de opleiding Finance & Control komt met name tot uitdrukking in de onderwijsactiviteiten naast de stages in de blokken 10 en 11 en in de blokken 13 en 14.

Met de afstudeerstage en afstudeerscriptie worden de leerresultaten (in termen van BBA/HEO-competenties) onderzoekend vermogen, professioneel vakmanschap en verantwoord handelen op eindniveau beoordeeld. Voor de overige leerresultaten heeft de opleiding andere toetsen als eindwerken benoemd:

- Landelijke Overalltoets (OAT), 20 EC: gericht op het aantonen van de realisatie van een deel van de CEA-eindtermen. Er wordt beoordeeld met het vierogenprincipe.
- Semesterblok 3: management Accounting en Administratieve Organisatie/Bestuurlijke Informatieverzorging 1
- Semesterblok 4: Financiering 1 en 2
- Semesterblok 5: Belastingrecht
- Semesterblok 6: Ondernemingsrecht
- Semesterblok 7: Belastingrecht 1, Goederenrecht, BA-Top
- Semesterblok 8: Management Control, Management en Organisatie en Governance Risk Compliance.

Beroepsvaardigheden

De opleiding onderscheidt drie belangrijke beroepsvormende aspecten, namelijk: onderzoekend vermogen, professioneel gedrag (communicatief vermogen, samenwerken en lerend vermogen) en verantwoord handelen. Een groot deel van deze aspecten komen aan bod in de communities waar de beroepspraktijk centraal staat en de studenten vanaf het eerste jaar werken in teams van vijf aan relevante, authentieke praktijkopdrachten die in de communities centraal staan. Daarnaast komen de beroepsvaardigheden aan bod in de eerder genoemde leerlijn BVA.

De studenten worden begeleid door aparte BVA-docenten die ook aanwezig zijn in de communities (naast de twee vakinhoudelijke docenten).

Gedurende de studie loopt de student tweemaal stage, waarbij de eerste stage als kennismaking geldt en de tweede stage een verdieping is. Niet zelden doen de studenten de beide stages bij één organisatie. Hoewel het panel de voordelen hiervan voor zowel stagiair als organisatie begrijpt, is zij wel van mening dat er een meerwaarde is voor de student om de stages bij twee verschillende organisaties te doen. Op deze manier maakt de student kennis met meerdere bedrijven en bedrijfsculturen.

Onderzoekvaardigheden

De opleiding kent een aparte leerlijn onderzoekvaardigheden die als doel heeft startbekwame, onderzoekende beroepsbeoefenaars af te leveren. In al het onderwijs binnen de leerlijn wordt vanaf het eerste jaar uitgegaan van de vijf fasen van het uitvoeren van praktijkonderzoek, zoals geformuleerd door Nel Verhoeven: probleemanalyse, onderzoek ontwerp, dataverzameling, data-analyse en rapportage. Deze vijf fasen komen ieder leerjaar terug in een logische opbouw naar het praktijkgerichte onderzoek als onderdeel van de afstudeerstage in het laatste leerjaar:

Leerjaar 1: onderzoekende houding en basisvaardighedenonderzoek

Leerjaar 2: uitbouwen en versterken onderzoekvaardigheden

Leerjaar 3: onderzoek als onderdeel van de beroepsopleidende stage

Leerjaar 4: praktijkgericht onderzoek als onderdeel van de afstudeerstage

Het panel is van mening dat de verschillende elementen in de leerjaren duidelijk terugkomen in het curriculum en dat er een duidelijke opbouw zit in de leerlijn naar meer complexiteit.

Om deze leerlijn goed vorm te geven, vindt de opleiding het van essentieel belang om een nauwe samenwerking met het lectoraat tot stand te brengen. Het panel is onder de indruk van de mate waarin dit gelukt is. Het heeft gesproken met een proactieve en betrokken lector die vanaf het eerste leerjaar actief bij het onderwijs betrokken is en ook lesgeeft. Het panel constateerde dat hij door deze actieve rol in het onderwijs een goede aansluiting bij de studenten heeft. Daarnaast geeft de lector (excellente) studenten de mogelijkheid om in samenwerking met de beroepsomgeving extra (onderzoek)opdrachten uit te voeren.

In de visie van de lector vervult het onderzoek een brugfunctie tussen onderwijs en praktijk. Concreet wordt dit op drie manieren ingevuld: allereerst door het doen van onderzoek, ten tweede door het organiseren van sessies op het gebied van informatiemanagement (databeheer en data-analyse) waarbij de deelnemers PE-punten kunnen verkrijgen en tot slot door ook cursussen te verzorgen voor de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA). Het voor open inschrijving, courseweeks en incompany ontwikkelde onderwijs kan vertaald worden naar het bachelor onderwijs, daarnaast is het mogelijk dat studenten extra certificaten behalen.

De onderzoekleerlijn komt in ieder leerjaar terug en er wordt standaard gewerkt met dezelfde stof en uitgangspunten door Nel Verhoeven ontwikkeld.

Internationalisering

Zuyd Hogeschool maakt onderscheid in twee soorten opleidingen: internationale en regionale opleidingen. De opleidingen van de Academie voor Financieel Management vallen onder de 'regionale opleidingen'. Internationalisering is dan ook met name internationalisering @home waarbij rekening gehouden wordt met de specifieke kenmerken van de (grens-)regio.

De opleiding besteedt daarom veel aandacht aan het vergroten van de Engelse taalvaardigheid, aangezien veel toeleverende bedrijven in de regio Engelstalig zijn en er veel startups, die zich in de regio vestigen, die Engelstalig zijn. Aan het eind van de opleiding beheersen de studenten het Engels op lezen C1-, luisteren B2-, spreken B2/C1- en schrijven B2-niveau. De studenten geven presentaties in het Engels en bestuderen onder meer Engelstalige literatuur.

De studenten gaan in het eerste studiejaar op de 'Dag van de Internationalisering' aan de slag met internationaal opererende organisaties. Oog voor cultuurverschillen is een wezenlijk onderdeel bij internationalisering. Met de behandeling van de theorie van Hofstede krijgen studenten inzicht in de manier waarop cultuurverschillen gemeten en besproken kunnen worden. Als 'proof of the pudding' organiseert de opleiding in samenwerking met de Hogeschool Plantijn in Antwerpen een eendaagse uitwisseling waarbij de studenten in het ochtendprogramma een lezing krijgen en in de middag een kennismaking en rondleiding. De studenten geven aan dat deze mini-uitwisseling zeer nuttig was, waardoor de noodzaak van kennis over internationale samenwerking gaat leven.

Instroom en leerroutes

In de opleiding stromen zowel mbo-4-studenten als havo- en vwo-studenten in. De mbo-4-studenten en krijgen extra lessen wiskunde en Engels. Er is een Excellence-programma vanaf het tweede leerjaar. Dit excellence-programma wordt aangeboden in samenwerking met de Brightlands Academy. Studenten werken onder begeleiding van een coach van de Zuyd Hogeschool en van de Brightlands Academy in interdisciplinaire teams aan opdrachten.

Begeleiding

De studieloopbaanbegeleiding van de studenten is in handen van de BVA-docenten. In het eerste jaar krijgen de studenten vier keer een individueel gesprek met een van deze docenten. Omdat deze docenten naast de BVA-lessen aan hun eigen studenten, ook actief aanwezig zijn in de communities, leren de studenten hen goed kennen en omgekeerd. Deze opzet draagt volgens het panel bij aan de als kleinschalig en persoonlijk ervaren opleiding. In principe blijft gedurende de gehele opleiding de student dezelfde studieloopbaanbegeleider houden.

Docenten

Het team dat verantwoordelijk is voor zowel de opleiding Accountancy als Finance & Control bestaat uit 27 docenten, inclusief de lector (22 fte) en een 15-tal externen. Hieruit volgt dat er een fte-student-ratio is van 1:23. Nagenoeg alle externen en docenten hebben een master gevolgd en de lector een PhD. Alle docenten zijn didactisch gekwalificeerd door opleiding en/of ervaring. De BKE/SKE wordt gefaseerd uitgerold, te beginnen bij de examencommissie, toetscommissie en curriculumcommissie. Deze commissies dragen hun kennis over aan de collega's. Een aantal docenten heeft een Master in Education. Deskundigheidsbevordering is verder toegespitst op Process Mining, Block chain, Business Process management en robotic process automation. De opleidingen bieden de docenten goede mogelijkheden tot ontwikkeling van hun vakspecifieke deskundigheid. De docenten die staan ingeschreven in het accountantsregister (RA of AA) voldoen daarnaast ook aan hun jaarlijkse verplichtingen tot permanente educatie.

Het viel het panel op dat er ondanks de hoge ambities, die samengaan met het ontwikkelen van een nieuw curriculum en een stijgend studentenaantal, het docententeam een positieve en opgewekte saamhorigheid uitstraalde dat werd ondersteund door het managementteam. Op de bezoekdag gaf het team aan dat ze zich door het management gezien voelen. Als voorbeeld hiervan werd gegeven dat sommige wensen, zoals de wens om meer digitalisering (bijvoorbeeld process mining) in het curriculum te brengen in nauw onderling overleg tussen team en management getemporiseerd werd.

Het team, maar ook de studenten, spraken op de bezoekdag over een goede en inspirerende sfeer. Het panel herkent dit. Er is een erg laag ziekteverzuim onder de docenten, de docenten hebben een activerende en motiverende houding en zijn voor studenten goed bereikbaar voor vragen en verduidelijking, aanvullend op de lessen. Daarnaast dragen meerdere docenten buiten hun docentverplichtingen nog zorg voor extra's, zoals het Excellence Programma en de deelname aan activiteiten die vanuit de studievereniging worden georganiseerd.

Samenvattend, heeft het panel een bevlogen team gezien dat goed is toegerust voor het geven van het onderwijs en dat bovendien goed ondersteund en gefaciliteerd wordt door het management.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel: **voldoet**.

Het panel is van mening dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing dat is gebaseerd op de wettelijke en hogeschoolbrede kaders en uitgewerkt in een eigen toetsplan. De opleiding volgt het vierogenprincipe bij zowel de totstandkoming als de beoordeling van de toetsing. Het is zichtbaar dat de opleiding oog heeft voor de kwaliteit van toetsen en beoordelingen. De toetsvormen en toetsinhoud passen bij het programma. Het geheel van toetsing dekt de leerdoelen van het programma goed af. De toetsinstrumenten zijn transparant. Voor studenten zijn het toetsbeleid en -proces inzichtelijk. Voor hen is duidelijk wat er van hen verwacht wordt.

Naar de mening van het panel is de examencommissie zich bewust van haar rol in de opleiding en voert haar taken goed uit. Het panel complimenteert de opleiding bovendien met de goede overlegstructuur die ervoor zorgt dat de bevindingen van de verschillende commissies zijn weerslag krijgen in de opleiding.

Onderbouwing

Toetssysteem

Om recht te doen aan het nieuwe curriculum en aan het nieuwe toetsbeleid van Zuyd Hogeschool heeft de opleiding het toetsbeleid in 2018 herschreven. In het nieuwe toetsplan worden, in navolging van het hogeschoolbrede toetsbeleid, drie kaderstellende onderdelen beschreven: inhoudelijk kader, organisatorisch kader en personeelskader. Het plan beschrijft op ieder onderdeel de kwaliteitseisen.

De visie op toetsing wordt gestuurd door de visie op onderwijs. De opleiding hanteert drie uitgangspunten met betrekking tot toetsing:

1. Ontwikkelingsgerichtheid: de student krijgt regelmatig informatie over zijn voortgang. Dit doet de opleiding door middel van formatieve toetsingsactiviteiten en het geven van persoonlijke feedback. Zo gebruikt de opleiding voor de toetsing in jaar 1 en jaar 2 steeds meer de mogelijkheid van gedigitaliseerd toetsen in de vorm van MC- en open vragen. Deze vorm van toetsing maakt de toetsevaluatie gemakkelijker en levert correctietijdwinst voor de docenten op.
2. Individueel borgen niveau: in iedere onderwijsperiode toont de student individueel zijn niveau aan. Dat kan door individuele toetsing, individuele opdrachten of een individueel verantwoordingsgesprek bij gezamenlijke projecten

3. Integratie: de opleiding streeft ernaar dat de studenten de stof integratief benaderen. Om dat te bewerkstelligen vinden de toetsen in toenemende mate geïntegreerd plaats. Door steeds complexer en omvangrijker wordende beroepsvragen wordt de integratie tussen de vakgebieden gerealiseerd.

De opleiding heeft de toetsvormen afgestemd op de leerlijnen in het nieuwe curriculum. Onderstaand schema geeft de drie richtinggevende uitgangspunten per leerlijn weer:

Leerlijn	Toetsing	Toelichting
Community leerlijn	Integratieve toetsing	Binnen deze leerlijn staat het beoordelen van de resultaten van een authentieke beroepsvraag centraal. Centraal staat de onderbouwing van de oplossing waarbij de student aantoont theorie te kunnen toepassen ten behoeve van een beroepsvraag.
Kennisleerlijn	Kennistoetsing	Per blok zijn er een of enkele samengestelde toetsen met twee zittingen (deel A en deel B). Deel A wordt getoetst in week 4/5 van het blok, deel B, inclusief stof van deel A) in week 8/9. De herkansing vindt plaats in week 10.
BVA-leerlijn	Individuele vaardigheidstoetsen	Hier worden onder andere ICT-vaardigheden, adviesvaardigheden, Engels en communicatievaardigheden getoetst.

Het panel complimenteert de opleiding met een zeer deugdelijk en consequent uitgevoerde toetscyclus aan de hand van een zeven-stappen-model. De toetscyclus start met een basisontwerp (stap 1) en een toetsmatrijs (stap 2). Daarna wordt de toets geconstrueerd en genormeerd (stap 3). De vierde stap is het daadwerkelijk afnemen van de toets waarna deze beoordeeld, verwerkt en geanalyseerd wordt in stap 5. Deze analyse gebeurt bij digitale toetsen ook op vraagniveau. In de zesde stap worden de bevindingen geregistreerd en gecommuniceerd, waarna de toets in de laatste stap geëvalueerd en eventueel verbeterd wordt.

In de analysefase wordt gewerkt met enquêtes onder studenten en evaluaties van docenten. Daarnaast heeft ieder blok een studentpanel dat bestaat uit studenten, de coördinator van het betreffende blok, een lid van de opleidingscommissie en een gespreksleider. Na ieder blok wordt de module geëvalueerd in dit panel. Naar aanleiding van de feedback van onder meer het studentenpanel wordt er bijvoorbeeld in de propedeuse meer frontaal lesgegeven dan in eerste instantie de bedoeling was. Het panel constateert met plezier op basis van de gesprekken met de examencommissie, docenten en studenten dat de toetscyclus in Zuyd in zijn geheel wordt afgemaakt.

Toetsvormen

De opleiding hanteert een variëteit aan toetsvormen waaronder toetsen met gesloten vragen, casustoetsen, assessments, reflectieopdrachten en beroepsproducten. Zoals bovenstaande tabel aantoont, maakt de opleiding in haar keuze voor de toetsvorm onderscheid in toetsen in de verschillende leerlijnen.

De opleiding maakt in de propedeuse vanaf collegejaar 2017/2018 gebruik van digitale toetsing in Remindo. Met ingang van studiejaar 2019/2020 doen zij dit ook in het tweede leerjaar. Het panel ziet de meerwaarde hiervan in omdat studenten sneller feedback kunnen ontvangen, de opleiding goed gebruik maakt van de analysemogelijkheden en de automatische correctie tijdswinst oplevert voor de docenten. Naast MC-vragen biedt het systeem ook de mogelijkheid om open vragen automatisch te corrigeren. Studenten geven aan niet altijd tevreden te zijn met deze automatische correctie, omdat de gedachtegang om te komen tot een uitwerking niet altijd in de beoordeling wordt meegenomen. Binnen de accountancy is de landelijke toets OAT een belangrijke toets. Docenten geven aan dat studenten als voorbereiding op deze toets ook met de meer traditionele vorm van toetsing in aanraking moeten komen. Daarmee geeft de opleiding aan zich bewust te zijn van de voor- en nadelen van de verschillende vormen van toetsing en zet weloverwogen de toetsvorm in de opleiding in.

Op dit moment kunnen de digitale toetsen nog niet op de locatie van de opleiding in Sittard worden afgenomen. De studenten moeten hiervoor naar Heerlen. Hoewel studenten en docenten aangeven dat deze afstand niet tot grote problemen leidt, ondersteunt het panel het voornemen van de opleiding om ook op de locatie van de opleiding faciliteiten voor digitale toetsing in te richten.

In het nieuwe curriculum worden authentieke vragen uit de beroepspraktijk gebruikt om de ontwikkeling van studenten op zowel beroepspecifieke als generieke leerresultaten te toetsen. Zo stellen studenten bijvoorbeeld een managementdashboard op of ze voeren een adviesgesprek.

Op de bezokedag gaven de studenten aan dat zij de nadruk op het schrijven van reflectieverslagen wat groot vinden. Het kost hen door de tijdsinvestering naar eigen zeggen moeite om de focus op de daadwerkelijke opdracht te behouden. Zij vinden, met andere woorden, dat de nadruk op beroepsvormende aspecten en verantwoord handelen ten opzichte van de inhoudelijke vaardigheden hoog is. Het panel adviseert de opleiding om hierover met de studenten in gesprek te blijven en de wijze van toetsing uit te leggen of indien gewenst en mogelijk aan te passen.

In de toetsing van de kennisleerlijn ten slotte sluit de opleiding aan op de niveau-indeling van de leerresultaten. In de propedeuse ligt de focus op kennis en worden toetsen met gesloten vragen gebruikt. Op niveau 2 gebruikt de opleiding casustoetsen voor het toepassen van kennis en op niveau 3 gebruikt zij geïntegreerde toetsen via een schriftelijk en mondeling assessment om te beoordelen of de student ook kan adviseren op basis van kennis.

Het panel vindt deze opbouw logisch en passend bij de opleiding. Zij is met name gecharmeerd van de wijze waarin de beroepspraktijk terugkomt in de toetsing.

Beoordeling en feedback

Het panel heeft een representatieve set van beoordeelde toetsen ingezien en constateert dat de beoordelingen navolgbaar en passend zijn.

Ook de studenten, die het panel sprak, tonen zich tevreden met de beoordelingen en begrijpen de feedback die zij krijgen. Zoals eerder aangegeven, geven studenten wel aan dat digitale toetsing (met name bij open vragen) zijn beperkingen heeft.

Borging

De opleiding heeft een academiebrede examencommissie die verantwoordelijk is voor de borging van het eindniveau van zowel de opleiding Accountancy als de opleiding Finance & Control. De examencommissie heeft een deel van haar taken gemandateerd aan een toetscommissie en een ander deel aan een afstudeercommissie. De toetscommissie kijkt naar de borging van de toetskwaliteit van alle toetsen met uitzondering van de afstudeerscriptie.

De toetscommissie, bestaande uit vier leden, legt verantwoording af aan de examencommissie middels het bespreken van de notulen en het opstellen van het jaarverslag. Er zijn korte lijnen. Twee van de vier leden maken deel uit van de examencommissie.

De toetscommissie adviseert daarnaast actief de docenten. Dat doet zij door onder meer het organiseren van workshops. Bij de invoering van Remindo, het digitale toetssysteem waar de opleiding mee werkt bijvoorbeeld, heeft de toetscommissie alle docenten getraind in het maken van toetsen volgens het nieuwe systeem. Bij nieuwe toetsen worden alle toetsvragen vooraf gecheckt, voor de toetsafname wordt feedback gegeven op de vragen en die feedback wordt voor de afname nog verwerkt. Alle toetsen met gesloten vragen worden standaard voor- en achteraf geanalyseerd en de resultaten worden besproken door een lid van de toetscommissie met de examinatoren. Tot de reguliere activiteiten behoren ook een steekproefsgewijze check van toetsen en het bespreken van de analyses van toetsen met open vragen. In Remindo, het digitale toetssysteem waar de opleiding mee werkt, worden alle toetsvragen door de toetscommissie samen met de verantwoordelijke docent bekeken en geanalyseerd.

De afstudeercommissie borgt de kwaliteit van het afstudeerproces (de scriptie) door een jaarlijkse evaluatie. Daarnaast was zij tot studiejaar 2018/2019 beoordelaar van het eerste hoofdstuk van de scriptie (week 3 van het afstudeerproces). Sinds studiejaar 2019/2020 is de werkwijze van de afstudeercommissie veranderd en is zij uitgebreid met docenten die als tweede lezer bij het afstuderen zijn betrokken. Zij geeft nu een formatieve beoordeling af aan het begin van het scriptietraject.

In de nieuwe vorm zijn de tweede lezers dus eerder betrokken bij de beoordeling van het afstuderen. De commissie is daarnaast verantwoordelijk voor de scholing en evaluatie van de externe examinatoren, die als tweede beoordelaar betrokken zijn bij het afstuderen. Deze externe examinatoren zijn accountants met minimaal vijf jaar werkervaring die zich voor meerdere jaren aan de opleiding verbinden en de afstudeerscripties mede beoordelen. De afstudeercommissie organiseert voor beginnende externe examinatoren een aantal introductiewerkshops en voor iedere externe beoordelaar twee keer per jaar een (verplichte) intervisie waar de beoordeling van afstudeerwerkstukken (kalibratie) op de agenda staat. Het panel heeft op de bezoekdag een aantal van deze (in totaal ongeveer 20) externe beoordelaars gesproken en waardeert de wijze waarop de opleiding het werkveld aan zich weet te verbinden. Het is het panel opgevallen dat de opleiding geen heldere en actuele functiebeschrijving heeft van de externe beoordelaar. In de praktijk leidt dit, vermoedelijk omdat de opleiding werkt met een trouwe pool van externe beoordelaars die al jaren betrokken zijn, niet tot kwaliteitsproblemen. Naar de mening van het panel is de kwaliteit van de betrokkenen van voldoende niveau, alsmede de aandacht die de opleiding besteedt aan de scholing. Desondanks adviseert het panel de opleiding extra aandacht te besteden aan een actuele en duidelijke functiebeschrijving om mogelijke problemen in de toekomst te voorkomen en eventueel werving te vergemakkelijken.

Afstudeerproces

Zoals onder standaard 2 beschreven, worden met de afstudeerstage en afstudeerscriptie alleen de leerresultaten (in termen van BBA/HEO-competenties) *Onderzoekend vermogen*, *Professioneel vakmanschap* en *Verantwoord handelen* op eindniveau beoordeeld. Voor de overige leerresultaten heeft de opleiding andere toetsen als eindwerk benoemd.

Het afstuderen bestaat uit een afstudeerstage en een afstudeerscriptie. Voor de scriptie formuleert de student in samenspraak met de stageverlenende organisatie een accountancy gerelateerde onderzoekopdracht. Van het onderzoek zelf en van de bevindingen wordt door de student verslag gedaan in de vorm van een scriptie en een mondelinge verdediging.

Het afstudeerproces bestaat uit drie fasen: een voortraject, de uitvoering en de eindbeoordeling.

Bij het voortraject is de stagecoördinator betrokken. De student zoekt eventueel met behulp van de opleiding een stageplaats. Aan de hand van een intakeformulier formuleert hij vervolgens samen met de bedrijfsbegeleider een onderzoekopdracht die goedgekeurd wordt door een stagecoördinator. Als ook het stagecontract is getekend, koppelt de stagecoördinator de student aan een docentbegeleider. Deze docentbegeleider is gedurende het afstudeerproces de eerste aanspreekpersoon namens de opleiding voor de student. Daarnaast is er een praktijkbegeleider vanuit de organisatie.

Wanneer de student gekoppeld is aan een docentbegeleider, kan hij met het afstuderen beginnen. Binnen de stage moet hij minimaal 50% van zijn tijd aan het afstudeeronderzoek besteden, de andere 50% van de tijd werkt de student mee in het stagebedrijf. Het panel merkt op dat door deze combinatie van meewerken in het stagebedrijf en werken aan een scriptie de student onder druk kan komen te staan. Het zal van studenten veel discipline vergen om in de drukte van het werkveld de benodigde tijd te besteden aan het onderzoek en er de focus op te leggen.

De docentbegeleider bezoekt de student minimaal twee keer op de stageplaats (aan het begin en eind). Daarnaast geeft hij gemiddeld eens in de twee weken feedback op tussentijdse stukken.

De mijlpalen kunnen als volgt samengevat worden:

Week	Inhoud
Week 1	Startmoment
Week 2	Student levert eerste concept van hoofdstuk 1 in.
Week 3	Student levert definitieve versie van hoofdstuk 1 in
Week 4	Beoordeling hoofdstuk 1 door docentbegeleider en tweede lezer (voorheen: afstudeercommissie)
Week 15	Go/no go op basis van de conceptscriptie door de docentbegeleider (1 ^e examiner) en 2 ^e lezer (voorheen: afstudeercommissie)
Week 18	Inleveren scriptie
Week 19	Beoordeling scriptie door docentbegeleider (1 ^e examiner) en externe deskundige (2 ^e examiner)
Week 20	Verdediging

Het panel is van mening dat het afstudeerproces goed is vormgegeven.

Beoordeling afstuderen

In het beoordelingsproces zijn drie momenten van belang: de formatieve beoordeling van het eerste hoofdstuk, de voorlopige beoordeling en het inleveren van de definitieve versie van de scriptie met de verdediging aan het eind.

Een belangrijk moment is de formatieve beoordeling van het eerste hoofdstuk. Dit hoofdstuk wordt integraal beoordeeld door de afstudeercommissie en de docentbegeleider. Deze beoordeling resulteert in een voldoende of onvoldoende. Dit is een formatieve beoordeling waar de student één herkansing op heeft. Wanneer het eerste hoofdstuk ook bij de tweede inlevering met een onvoldoende beoordeeld wordt, wordt het hoofdstuk bij het definitief inleveren van de scriptie opnieuw beoordeeld door de afstudeercommissie.

Het panel heeft bij het bestuderen van de eindwerken en naar aanleiding van de gesprekken op de bezochtdag het idee dat deze constructie rondom hoofdstuk 1 een remmend effect kan hebben op het proces van de student. Wanneer deze immers door voortschrijdend inzicht de hoofd- en deelvragen van zijn onderzoek zou willen veranderen, zou hij hoofdstuk 1 moeten herschrijven en opnieuw moeten laten beoordelen. Dit zou voor hem vermoedelijk studievertraging opleveren, dus de meeste studenten zullen niet geneigd zijn dit te doen. Het panel adviseert de opleiding te kijken naar andere mogelijkheden de student te begeleiden bij de start van zijn onderzoek, bijvoorbeeld via de beoordeling van een plan van aanpak, in plaats van het eerste hoofdstuk.

In week 15 levert de student zijn scriptie in voor een voorlopige beoordeling ten aanzien van de verdedigbaarheid van de scriptie. De scriptie is dan in grote lijnen klaar. De docentbegeleider is verantwoordelijk voor de voorlopige beoordeling. Wanneer de scriptie als verdedigbaar wordt beoordeeld, mag de scriptie ingeleverd worden. Bij goedkeuring van het schriftelijk deel door zowel de eerste als de tweede examinerator mag de student zijn eindpresentatie doen.

De beoordeling van de eindsctie en de verdediging ervan ligt in de handen van de eerste (de docentbegeleider) en tweede examinerator (de externe examinerator). De beide beoordelaars beoordelen onafhankelijk van elkaar de scripties aan de hand van een checklist met punten. Daarna hebben zij (telefonisch) overleg waarin zij de beoordeling per criterium met elkaar bespreken. Wanneer zij niet tot een gezamenlijk oordeel wat betreft voldoende of onvoldoende komen, benoemt de afstudeercommissie een derde beoordelaar. Ook de mondelinge verdediging wordt beoordeeld door de eerste en tweede examinerator, de bedrijfsbegeleider is toehoorder.

Het panel is van mening dat, buiten de opmerkingen die zij heeft over de beoordeling van het eerste hoofdstuk, ook het beoordelingsproces deugdelijk is vormgegeven.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel: **voldoet**.

Volgens het panel toont de opleiding in voldoende mate aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd. Het afstudeerprogramma is adequaat ingericht en voldoet aan de CEA-eisen. Het panel heeft een selectie van vijftien eindwerken kunnen bestuderen en vond het niveau over de gehele linie voldoende en de onderwerpen passend. Ook de beoordeling is adequaat. Hoewel de beoordeling aan transparantie zou kunnen winnen, kan het panel zich vinden in de gegeven waarderingen.

De afgestudeerden blijken gewild in het werkveld en komen daar terecht in functies die qua niveau goed aansluiten bij de opleiding. Het werkveld toont zich tevreden over het functioneren van de afgestudeerden.

Onderbouwing

CEA eindtermen

Het panel heeft geconstateerd dat de opleiding voldoet aan de eis om 140 EC's te besteden aan de gemeenschappelijk vastgestelde CEA-eindtermen. Ook inhoudelijk zijn de CEA-eindtermen voldoende en op de juiste wijze afgedekt.

Afstudeerscripties

Voor het beoordelingsproces van het gerealiseerde niveau heeft het panel een steekproef bij vijftien afstudeerscripties genomen. Deze zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van de laatste twee jaar; tien van studenten, afgestudeerd in het laatste studiejaar, en vijf van studenten die in het voorlaatste studiejaar zijn afgestudeerd, zodat het panel een duidelijk beeld heeft van de meest actuele resultaten. De steekproef bestond uit scripties met een zo groot mogelijke spreiding in het eindcijfer en een verscheidenheid in afstudeeronderwerpen. De opdrachten die zijn uitgevoerd in de bestudeerde eindwerken behelzen onder meer de volgende thema's: een praktische benadering van de audit quality, AVG, risicoafdekking, administratieve organisatie, kostprijs en risicomanagement. De opdrachtgevers van de afstudeeronderzoeken waren zowel profit- als non-profitorganisaties.

De scripties die het panel bestudeerd heeft, zijn van studenten die nog in het oude curriculum gestudeerd hebben.

Het niveau van de afstudeerdossiers is voldoende. De door het panel bestudeerde eindwerken waren in orde. Bovendien leiden de uiteindelijke afstudeerproducten tot voor de opdrachtgever waardevolle inzichten.

Het panel is van mening dat ook de onderzoekmatige en methodische aanpak van de bestudeerde afstudeerdossiers voldoende is. De onderzoekmethoden passen bij de vragen die de studenten uit het onderwerp hebben afgeleid. Het panel constateert echter wel dat er zeer lijvige scripties worden gemaakt, tot wel 80 pagina's, wat de leesbaarheid niet altijd ten goede komt. In sommige van de scripties zijn hoofd- en bijzaken niet goed van elkaar te onderscheiden wat de leesbaarheid eveneens niet ten goede komt. Het panel adviseert de opleiding om het door de opleiding zelf gehanteerde wenselijke maximaal aantal pagina's van 40 beter te handhaven. Wellicht dwingt het de studenten om een beter onderscheid in hoofd- en bijzaken te maken. Ook de vertegenwoordigers van het werkveld die het panel op de bezochtdag sprak, benadrukten het belang van goede rapportagevaardigheden.

Het panel constateerde dat in sommige afstudeerwerken de onderbouwing van het individuele cijfer weinig gedetailleerd is, waardoor er bij het panel enkele vragen over de navolgbaarheid van het cijfer ontstonden. In een apart gesprek op de bezochtdag heeft de opleiding mondeling toelichting gegeven op de totstandkoming van de beoordeling en de cijfers van de eindwerken. Het panel is na de toelichting van de opleiding van mening dat de toegekende cijfers inderdaad logisch waren en adviseert de opleiding een rubric te gebruiken waardoor het meer expliciet is. Daarnaast vermoedt het panel dat het beoordelingsformulier, dat ook gebruikt wordt voor de opleiding Finance & Control, wellicht op sommige aspecten aangepast kan worden voor de opleiding Accountancy, aangezien het afstudeeronderzoek voor de opleiding Accountancy de studenten minder studiepunten oplevert.

Functioneren afgestudeerden

Afgestudeerden vinden goed emplooi in het werkveld. Het overgrote deel van hen heeft een accountancy-gerelateerde baan, meestal al voor het afstuderen. Uit eigen alumni-onderzoek blijkt dat studenten meestal ook een vervolgopleiding doen (een post-bachelor AA, een WO-Master en postmaster RA of een andere WO-master). Het werkveld is tevreden over het functioneren van de studenten en alumni. Het panel herkent de complimenten van het werkveld.

Alles overziend heeft het panel op basis van de bestudeerde afstudeerdossiers, de bestudeerde derdejaars producten en uit de gesprekken met vertegenwoordigers van het werkveld en alumni een positief beeld over de gerealiseerde leerresultaten.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet

Het panel heeft kennisgemaakt met een degelijke opleiding die zonder meer adequaat ingericht is. Het panel is onder de indruk van de mate waarin het lectoraat betrokken is bij de onderwijsontwikkeling en –uitvoering. Het profiel rondom IT is volgens het panel herkenbaar en goed uitgewerkt.

De opleiding kent een hoge mate van samenwerking en overlap met de opleiding Finance & Control. Het docententeam, het lectoraat en een groot deel van het curriculum is overlappend. Dit heeft volgens het panel een groot aantal voordelen, met name door het grotere volume dat hierdoor wordt gecreëerd waardoor de opleiding meer mogelijkheden heeft en minder kwetsbaar is dan wanneer het zelfstandig zou zijn.

Het panel adviseert de opleiding bij de ontwikkeling van het vierde leerjaar aandacht te besteden aan met name het beoordelingsformat van de afstudeerscriptie. Het aantal studiepunten van de scriptie van Accountancy is veel lager dan van die van Finance & Control terwijl de beoordelingscriteria gelijk lijken te zijn.

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO en de CEA.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Accountancy van Zuyd Hogeschool als **positief**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 1

- De opleiding heeft gekozen voor een duidelijke en herkenbare profilering rondom IT dat enthousiast wordt aangedreven en ingevuld door het lectoraat. Hier mag de opleiding trots op zijn en dit meer uitdragen in landelijke overlegorganen zodat ook andere opleidingen hiervan kunnen leren, maar zeker ook richting toekomstige docenten.

Standaard 2

- Stimuleer studenten om de twee stages bij twee verschillende organisaties te lopen om een rijkere leeromgeving voor de student te creëren.

Standaard 3

- Overweeg om de beoordeling van hoofdstuk 1 van de eindscriptie te vervangen door een beoordeling van een Plan van Aanpak. Op deze manier heeft de student wat meer ruimte om naar aanleiding van voortschrijdend inzicht het een en ander aan te passen.
- Heb oog voor de beperkingen van digitaal toetsen. In de hoofdfase is de toetsing eerder gericht op het laten zien van inzicht en stem de toetsing (vehicle en vorm) af op de eisen die gesteld worden aan de student, waarbij recht gedaan kan worden aan de student.

Standaard 4

- Het panel adviseert de opleiding om het door de opleiding zelf gehanteerde wenselijke maximaal aantal pagina's van 40 beter te handhaven. Wellicht dwingt het de studenten een beter onderscheid tussen hoofd- en bijzaken te maken.
- Het panel adviseert de opleiding een verschil te maken in de beoordeling van eindwerken van Accountancy en Finance & Control. Het aantal studiepunten voor Accountancy wijkt af van het aantal studiepunten voor Finance & Control.

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma

Tijdstip	Thema	Deelnemers
08.15	Ontvangst bij receptie	
08.30 - 09.15	Pitch en rondleiding	Teamleider Teamleider Directeur Lector
09.15-10.30	Materiaalbestudering en voorbereiding	
10.30-11.00	Extra gesprek	Teamleider Teamleider Lector Stagecoördinatoren/ Docentbegeleiders = 1 ^o examinatoren Externe deskundigen = 2 ^o examinatoren Afstudeercommissie
11.00-11.30	Afstuderen staande curriculum	Stagecoördinatoren/ Docentbegeleiders = 1 ^o examinatoren Externe deskundigen = 2 ^o examinatoren Alumni
11.30-11.45	Overleg panel	
11.45-12.15	Onderwijsleeromgeving (nieuw curriculum, docententeam en fysieke leeromgeving)	Docent BE/MAC/MKT/M&O/Excel/Exact lj. 1 t/m 4/ Scripties/Digitale toetsing Docent FIN/MKT/M&O/MC lj. 1 t/m 4/Scripties/Kenniskring Docent BVA/SLB lj. 1 t/m 4/Stages lj. 3/Instroom Docent CB/OAT/AO/BE lj. 1 t/m 4/Scripties/ Curriculum- en Examencommissie Lector Studenten
12.15-13.00	Vervolg onderwijsleeromgeving	Docenten
13.00-13.45	Lunch met studenten	Studenten
13.45 – 14.15	Overleg panel / uitloop	
14.15 -14.45	Functioneren studenten en afgestudeerden in de praktijk/ relatie onderwijs en werkveld	Stagiairs Alumnus Docentbegeleiders Bedrijfsbegeleiders/ Werkveld

14.45 -15.30	Borging	Voorzitter examen- afstudeercie, lid toets- en curriculumcie Lid afstudeer- en curriculumcie Lid toets- en examen- en afstudeercie Afstudeer- en curriculumcie Voorzitter toetscie Opleidingscie Opleidingscie
15.30-15.45	Overleg panel	
15.45-16.30	Managementteam	Teamleider Teamleider Directeur Lector
16.30-17.00	Beoordelingsoverleg panel	
17.00-17.15	Terugkoppeling bevindingen	
17.15-18.00	Ontwikkelgesprek	Teamleider Teamleider Directeur Lector

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

1. Leeswijzer, Zelfevaluatierapportage (ZER), bezoekprogramma	1. Bezoekprogramma 2. Leeswijzer AC 3. Zelfevaluatie (ZER) Accountancy Zuyd Hogeschool
2. Sleuteldocumenten	1. Curriculumboek 2018 AC F&C (nieuw curriculum) 2. CEA Eindtermen in curriculum 3.0 Zuyd (nieuw curriculum) 3. Curriculum Accountancy uitfaserend 2019-2020 (staand curriculum) 4. Visiedocument AC F&C (nieuw curriculum) 5. Lectoraat FPF Meerjarenplan 2019-2023 6. Toetsplan 2018 AC F&C 7. Informatiebrochure Afstuderen AC F&C 8a. OER AC 19-20 deel 1 8b. OER AC 19-20 deel 2 9. Examencommissie AC BE jaarverslag 17-18 10. Formatieoverzicht AC F&C 11. Literatuuroverzicht 2018-2019 AC F&C 12. Afgestudeerden AC 2017-2018-2019 overzichtslijst 13. Curriculum Accountancy 2013 14. Eindkwalificaties Accountancy 2013 (staand curriculum) 15. Toetsbeleid 2013 AC F&C
3. Eindwerkstukken ACC (toetsen en normeringsmodellen)	1. OAT 2. Semester 3, AOBIV 3. Semester 3, MAC 4. Semester 4, FIN 5. Semester 5, BLR 6. Semester 6, OR 7. Semester 7, BAtop 8. Semester 7, BLR 9. Semester 7, GR 10. Semester 8, GRC 11. Semester 8, MC

4. Studentendossier (per student scriptie, beoordelingsformulier afstudeerscriptie en verdediging en beoordelingsformulier afstudeerstage)	Selectie afgestudeerden en studievoortgangsoverzichten
5. Referenties	1. ACS 170509 OAT Definitief Toetsplan 2. ACS Landelijk beroeps- en opleidingsprofiel 3. CEA Eindtermen 2008 4. CEA Eindtermen 2016 5. NBA Verordening op de beroepsprofielen 6. NBA-VRC Visiedocument beroep financieel professional 7. NQA Visitatierapport BE AC nov. 2013 8. NVAO besluit accreditatieverlening accountancy september 2014 9. Zuyd Handboek examencommissies 2019 10. Zuyd Marcel van der Klink, Studiesucces, sleutels voor studeerbaarheid, mei 2017 11. Zuyd Onderwijsvisie 12. Zuyd Toetskompas

Documenten ter inzage

Aanvullend gesprek	1. Toelichting Eindwerken Accountancy2. Indicatieve beoordelingsaspecten scriptie en verdediging3. Beoordelingsformulier Hoofdstuk 1 Tim Triepels
Studentendossiers Eindwerkstukken anders dan scriptie: toets, normeringsmodel en uitwerking student	Drie van de studenten die ook in de selectie eindwerken zaten
Blokinformatie Van de blokken 1 t/m 8 Nieuwe curriculum	1. Blokboek2. Community-opdracht3. Student-uitwerking community-opdracht4. Kennistoets en analyse
Borging	1. Jaarverslag examencommissie 2017-2018, Toets Jaarverslag examencommissie 20172. Jaarverslag examencommissie 2018-2019, Concept3. Verslagen Opleidingscommissie4. Verslagen Werkveldcommissie5. Verslagen Curriculumcommissie
Kwaliteitszorg	1. Kwaliteitsplan Organisatie- en overlegstructuur Academie voor Financieel Management2. Evaluaties: Alumnimonitor3a. Evaluaties: Blokevaluaties3b. Evaluaties: HBO-monitor3c. Evaluaties: NSE3d. Evaluaties: NSE
Personeel	1. Scholingsplan